

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio tertia. Vtrum Christus assumpserit verum humanum corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Ioan 10.

VI. Synod.

Psal 15.

Ab 2.

Matth. 26.

Luc. 23.

Damas. Pa.

Theodor.

Tripart.

Niceph.

Conc. Ephes.

Conc. Chal.

V. Synod.

VI. Synod.

Cōc. Chart.

Conc. Tolos.

Leo Pap.

Cyril.

August.

Nazianz.

Damas.

Ambros.

Athanas.

tristitia, sed detrititia rationali, & volūtaria, ut patet ex Verbo illo: *Non mea voluntas, sed tua fiat*: & ex eo quod ex voluntaria consideratione, & meditatione excitauit in se illam tristitiam, ut argumentatur VI. Synod. act. 18. in edicto Constantini, in quo antiqui Græci Patres contra hunc errorem referuntur. Denique Ioan. 10. ait, Christus, *Ego pono animam meam, ut iterum sumam eam*; nemo tollit eam à me, sed potestatem habeo ponendi animam meam, & iterum sumendi eam, ex quibus verbis satis constat, illam Christi animam habuisse libertatem arbitrij, & fuisse immortalem: vnde de illa dictum est Psal. 15. *Non derelinques animam meam in inferno*, ut ab Apostolo Petro explicatur Act. 2. & ideo Matth. 26. & Luc. 23. eadem anima spiritus dicitur. Ex quibus locis etiam constat, in Christi morte hanc animam fuisse à corpore separatam, cum tamen Verbum nunquam fuerit à corpore disunctum.

Secundo principaliter definita est hæc veritas à Damaso Pap. cum Concil. Romano, in professione fidei, quæ habetur inter decreta eius, & refert etiam Theodoret. lib. 5. hist. c. 9. 10. & 11. & lib. 9. Tripart. c. 15. & Niceph. lib. 12. histor. cap. 18. idem habetur in Concil. Ephes. in Epist. Cyril. ad Nest. quæ ibidem can. 3. approbatur: idem Concil. Calcedo. act. 1. V. Synod. sess. 8. can. 4. & 11. VI. Synod. act. 11. in Epist. Sophronij, & sess. 18. in citato edicto Constantini, & Conc. Carthag. III. c. 1. & Concil. Tolos. II. IV. & XI. in confessionibus fidei. Tradit etiam Leo Pap. epist. 11. 82. 95. Cyril. sup. & lib. de fide ad Theodof. Aug. lib. de agone Christiano cap. 10. & 21. & optimelibro contra Felicianum Arianum. cap. 13. vbi dicit, prætermisiss scripturis, se velle ratione contendere: & prima ac potissima, quæ vtitur sumitur ex fine incarnationis, tum quia sine rationali anima non potuisset Christus orare, mereri, nec satisfacere: tum etiã, quia cum incarnatus fuerit ad redimendum hominem lapsum, assumere debuit id quod potissimum in homine ceciderat, quodque maxime redemptione indigebat, hoc autem est rationalis anima. Quæ ratio frequens est apud Patres, ut patet ex citato edicto Constantini, & ex Nazianz. orat. 51. & 52. Damasc. lib. 3. cap. 6. & Ambros. lib. de incarnationis Domini sacram. c. 7.

Vltimo afferri possunt rationes Philosophicæ. Prima, quia non potest Deus fieri forma corporis, ut supra etiam disp. 7. declaratum est. Secunda, quia eo posse aliquo modo informare, tamen natura cōposita ex tali forma, non esset humanitas, & ita nec Christus esset verus homo, quia non potest Deus supplere effectum causæ formalis. Tertia specialis contra Apollin. quia in homine non est anima sensitiua distincta à rationali: vnde si Christus assumpsisset animam sensitiuam sine rationali, necessario assumpsisset naturam alicuius bruti, aut embrionis. Neque contra hanc veritatem aliquid ex Scriptura, vel Patribus obici potest. Vnde fundamentum hæreticorum solum erat, ut Athanas. refert lib. de incarnatione. Verbi prope finem, & Ambros. supra, quia si Christus habuisset animam rationalem, peccati capax excitisset, sed dicendum, illam animam, quæ sibi relicta fuisset capax peccati, per vnionem impecabilem euasisse, ut q. 15. explicabitur.

Est autem hoc loco aduertendum, conclusionem esse intelligendam de vnione immediata: hic enim est clarus sensus Conciliorum & Patrum, & est euident per sese, nam aliquid debuit necessario immediate assumi, ergo maxime anima. Dices. Tota humanitas. Sed contra, quia non potest tota humanitas immediate assumi, nisi essentielles partes, quibus cōstat, immediate assumatur: quia entitas totius humanitatis non est alia ab entitate partium simul sumptarum & vnitarum. Cōfirmatur, quia in triduo mansit anima vnita immediate, & tamē non est facta noua vnio, sed ex vi præcedētis; de qua re plura infra q. 6.

Verum Christus assumpsit verum humanum corpus.

Primus error negauit Christum verum corpus assumpsisse, sed solum phantasticum & apparens. Ita errauit Marcion, cōtra quem multa scripsit Tertullian. libris contra illum, & li. de carne Christi: referunt etiam Iulianus Martyr. Apolog. 2. pro Christianis, non longe à fine, Epiphani. hæres. 42. & Augustin. hæres. 22. Irenæ. lib. 1. cap. 29. qui ait propterea hunc hæreticum prima capita Lucæ, quæ sunt de humana Christi generatione expunxisse. Eundem errorem secutus & Lucanus quidam, & Cerdon, ut refert Tertullian. libr. de Præscript. hæret. circa finem, & Epiphani. hæres. 41. Augustin. in 21. item Manichei, ut constat ex Epiphani. hæres. 66. & Augustin. in 46. item Proclianitæ apud Augustin. hæres. 60. seu Proclianitæ, ut est apud Phylastrium lib. de hæresibus: ac denique Priscilianistæ, ut refert Leo Pap. epist. 93. capit. 4. & 17.

Secundus error fuit, habuisse Christum verum corpus, sed non eiusdem rationis cum nostro, in quo fuit varietas, quidam enim dixerunt fuisse formatum ex elementis, ut Apelles apud Augustin. hæres. 23. Alij habuisse corpus cœleste, ut Valentinus, teste Augustin. hæres. 11. & Tertullian. li. de Præscript. hæretic. & Gnostici apud Irenæ. lib. 1. cap. 5. Alij denique dixerunt habuisse corpus diuinum, consubstantialitè diuinitati, vel certe ex ipsa formatum, ut Apollinar. referente Iustino Martyre, Apolog. 2. ad fi. de quo satis multa dicta sunt supra disp. 7. sect. 2.

Dico primo, Verbum diuinum assumpsit verum corpus. Est de fide, quæ sufficienter probatur ex veritate Incarnationis, supra late probata, & simul cū sequenti euidenter ostenditur: infra etiam quæst. 14. ex professo probandum est, Christum assumpsisse verum corpus possibile, & non tantum apparenter. Nunc sufficit illa ratio, quia si Christus non habuisset verum corpus, nulla est veritas in mysterijs vitæ eius: quia nec vere mortuus est, nec vere resurrexit, vana erit ergo fides nostra, ut alias Paul. argumentatur 1. ad Corinth. 16. & in hunc finem persequitur Aug. lib. 83. q. 14.

Dico secundo assumpsisse Verbum corpus humanum eiusdem materiæ, & rationis cum nostro. Est de fide, & probari potest illis principiis generalibus, quod Christus est verus homo, conceptus ex muliere, de quo dicitur suo loco. Nunc probatur ex proprijs, primo ex Scriptura, Ioan. 1. *Verbum caro factum est*, scilicet per assumptionem & vnionem, iuxta illud ad Heb. 1. *Semen Abrahæ apprehendit, & c. 2. Quia pueri communicauerunt carni, & sanguini, & Filius Dei participauit eisdem*, ad Roman. 1. *Qui factus est ei ex semine David secundum carnem*. 1. Petri. 4. *Christo igitur passo in carne, & vos eadem cogitatione armamini*. Secundo definiunt hoc omnia Concilia citata sectio, præcedenti, & specialiter traduntur circa hoc multa in Concil. Hispanen. II. cap. 13. & in Bracharen. I. cap. 4. & in decretis Euychiani, Liberij, & Damasci Pontificum, & à Leone Pap. in citatis epistolis, & alijs Patribus citatis, præsertim Tertullian. lib. de carne Christi, & Ambros. lib. de incarnationis Domini sacramento capit. 7. & Augustin. epist. 146. vbi ponderat verba, quæ Christus post resurrectionem dixit Lucæ 24. *Videte, quia Spiritus carnis, & ossa non habet, sicut me videtis habere*. Sunt etiam aperta illa Luc. 24.

Scripturæ testimonia. *Verbum caro factum est*, Ioan. 1. *Factus est ex semine David secundum carnem*. Roman. 1. *Quia pueri communicauerunt carni & sanguini, & Filius Dei participauit eisdem*. Hebræorum secundo, & similia, quæ frequentia sunt. Vltimo sunt rationes. Prima, quia etiam corpus humanum de essentia hominis est. Secunda, quia tale corpus fuit necessarium ad finem redemptionis, quia in nostro corpore

pati

pati debuit, & exempla virtutum nobis ostendere, A
& quia corpus nostrum debet configurari corpori
claritatis eius. Vnde sumitur tertia ratio, quia Ver-
bum non tantum erat redempturum animas, sed
etiam corpora. Quarta denique, quia alias non fuis-
set Christus vere conceptus ex Virgine, nec verus fi-
lius hominis, cōtra Euangelicam historiam. De qua
re plura in sequenti tomo. Est autem hæc conclusio
eodem sensu intelligenda, quo conclusio preceden-
tis sectionis, scilicet, de vnione immediata, propter
eadem testimonia & easdem rationes. Quibus addi
potest, quod in propria persona habet corpus im-
mediatam vnionem cum substantia: Verbum au-
tem supplet perfectissime propriam substantiam:
ergo vnitur immediate corpori. Et hoc à fortiori
confirmabunt, quæ sect. 5. & 6. dicuntur; & in q. et-
iam 6. idem roborabitur.

Fundamentum Manichæorum fuit, quia puta-
bāt corpora esse mala ex natura sua, & à malo prin-
cipio. Sed hoc processit ex stulto errore, qui in 1. par.
ex professo refutatur, & videri potest Athanas. lib. 3.
de incarnat. Christi, aliquantulum à principio. Ire-
næus, lib. 1. c. 29. lib. 3. ca. 18. & 32. & D. Tho. 4. contra
gent. c. 20.

Fundamentum aliorum hæreticorum sumitur
ex aliquibus Pauli testimonijs. Primum est illud 2.
ad Corinth. 5. *Et si cognouimus Christum secundum car-
nem, sed iam non nouimus*, quæ Faustus Manichæus ita
expouit, vt diceret, Paulū in principio existimasse
Christum habuisse veram carnem, postea vero mu-
tasse sententiam. Et adiungebant illud ad Philip. 2.
In similitudinem hominum factus, id est, non in veritate.
Respondetur, impiam esse illam Faustii expositionem,
si enim ita licet sentire de Paulo nihil est firmū
in verbis eius. Sensus ergo duplex esse potest. Pri-
mus, vt Paul. de se loquatur pro eo tempore, quo
Christum persequabatur, & dicit: et si aliquando,
Secundum carnem, id est, carnaliter iudicantes, indi-
gnam æstimationem habuimus de Christo, sed iam
non ita nouimus, seu existimamus. Vel secundo, vt
loquatur de conditione carnis passibilis, in qua co-
gnouimus Christum dum hic viueret, sed nunc iam
non nouimus: quæ expositio traditur in VII. Synod.
act. 6. tomo 4. ad finem. Et confirmatur autoritate
Chrysostom. & Cyril. & est etiam Augustin. lib. 11.
contra Faust. à principio, & est consentanea verbis,
quæ Paulus postea subiungit, *Vt qui viuunt, iam non
sibi viuunt, sed ei, qui pro illis mortuus est, & resurrexit*, de
illo vero testimonio ad Philip. 2. iam supra quæst. 2.
diximus, illam particulam, in similitudinem, non ex-
cludere veritatem: sicut patet Genes. 5. cum dicitur,
Adam genuit filium ad imaginem & similitudinem suam:
& ad hunc modum dixit Clemens Alexand. lib. 1. de
Pedagog. cap. 2. venisse Filium Dei in figura homi-
nis, vel si gratis demus illam similitudinem exclu-
dere veritatem, referenda est non ad homines vt
homines, sed ad homines vt peccatores, vt Chryso-
stom. ibi & alij notarunt: quomodo de Christo di-
citur ad Romanos 8. habuisse carnem, in similitudi-
nem carnis peccati, quamuis non habuerit carnem
peccati.

Secundo obiicitur illud 1. ad Corinth. 15. *Primus
homo de terra terrenus, secundus homo de celo celestis*, vo-
lunt enim Christum dici celestem hominem, pro-
pter celeste corpus. Sed non intelligit Paul. qui sta-
tim, etiam eos vocat homines celestes, qui Chri-
stum imitantur. Primo ergo exponunt Patres, Chri-
stum dici celestem hominem, quia celestem vitam
vixit, seu quia impeccabilis fuit: Adam vero dicitur
terrenus, vt pote subdit⁹ peccato, cui quadrat, quod
statim Paul. subiungit, *Qualis terrenus, tales & terre-
ni*, qualis celestis, tales & celestes. Ita Tertull. lib. de
Carne Christi cap. 8. & Beda in eum locum referens
Augustinum.

Secundo dicitur Christus homo celestis propter
Fr. Suarez, Tom. 1.

gloriam, quam à principio habuit, quamuis enim in
corpore illam non habuerit, vsque ad resurrectio-
nem, illi tamen erat debita, & connaturalis, primus
vero homo dicitur terrenus, propter mortalitatem
ex peccato contractam. Ita fere Chrysostom. homil. 42. in 1. ad Corinth. & Augustin. 13. de Ciuit. cap. 23.
Tertull. lib. de Resurrectione carnis cap. 49. & se-
quentibus. Tertio dicitur Christus homo celestis, ra-
tione diuini & celestis suppositi, quæ ratione etiam
solet dici homo, qui de celo descendit, Ioan. 3. & 6. ita
fere Nazianz. dicta orat. 51. circa medium, & indi-
cat August. epistol. 57. ad Dardanum quæst. 2. Quar-
to dicitur celestis propter ineffabilem modum
conceptionis, supra totum naturæ ordinem, celesti
quodam virtute effecta, ita Ambros. 1. ad Corinth.
15. & Hilar. libro 10. de Trinitate non longe à prin-
cipio, August. Dialogo 65. quæstionum ad Orosium
quæst. 4.

Dices, Hac ratione etiam Adam dicendus esse
homo celestis, quia ab ipso Deo immediate creatus
fuit. Respondetur primum, Adam fuisse productum
eo naturali modo quo species humana in primo suo
indiudivo produci poterat, Christum vero modo
omnino supernaturali fuisse genitum. Secundo, in
Christi conceptione non solum, neque præcipue cō-
siderari corporis formationem, sed multo magis as-
sumptionem, & inde vocari celestem, vnde Augu-
stin. supra, *Celestem dico, quia non ex humano conceptus
est semine, sed ex Maria Virgine pro nostra salute assumptus
à Filio Dei*.

SECTIO IV.

*Virum assumpserit Christus corpus & animam inter
se vnita.*

Hanc breuem dubitationem supra quæst. 2. arti.
5. huc remisimus, quoniam præcedentes suppo-
nit, & de illa fuit olim inter scholasticos dubitatum,
quibusdam negantibus assumpsisse Christum has
duas partes inter se vnitas, quia necessario consequi
videbatur, ex vnione earum resultare personam hu-
manam creatam: quam sententiam tanquam Scho-
lasticam opinionem refert Magist. in 3. dist. 6. & Hu-
go de Sanct. Vi. lib. 1. de Sacramentis par. 2. & Scot.
in illa dist. 6. quæ 3. dicit non fuisse hæreticam, donec
ab Alexand. III. dānata est in cap. Cum Christus, ex-
tra, de hæreticis. Et eodem modo de illa sententia
loquuntur alij Scholastici antiqui.

Dicendum vero est, Christum Dominum assump-
pisse corpus & animam inter se vnita ad compo-
nendam vnā humanitatem. Est de fide, & contra-
ria sententia semper fuit hæretica, tanquam directe
repugnans substantiæ mysterij incarnationis. Vnde
in Concilio Ephesi. can. 13. & concil. Calcedon. act.
1. & 5. & in V. Synod. act. 11. in epistol. Sophron. &
act. 13. cap. 4. definitur, Christum assumpsisse carnem
animatam animā rationali, quod perinde est ac di-
cere assumpsisse carnem vnitam animæ: & eodem
modo loquuntur Concilia supra citata, & alia, quæ
docent, Christum assumpsisse carnem mediante a-
nima, quæ disputatione. 27. tractabimus. Item quæ
docent, Christum constare ex corpore & anima vt
Lateranense, quod habetur in cap. Firmiter de ium.
Trin. & Athanas. in symbolo. Et ita sentit aperte de
certitudine huius veritatis Damasce. lib. 3. de Fide
cap. 2. August. epistol. 3. D. Thom. 4. contra gent. cap.
37. & loco supra citato. Ratio autem est, quia vnio a-
nimæ & corporis est de essentia humanitatis, & ho-
minis. Verbum autem, & veram humanitatem as-
sumpsit, & vere factus est homo. Deinde nisi corpus
& anima fuissent vnita, non potuissent per mortem
separari, vnde nec Christus vere mortuus fuisset: &
simili ratione, nec vere resurrexisset nisi post mor-
tem iterum coniuncta fuissent, nec à principio esset
Ee 3 geni.